روزنامه صبح
سیاسی، اجتماعی، اقتصادی
توسعه ایرانی

صاحب امتیاز: موسسه اطلاع‌رسانی و خبرگزاری ایلنا
مدیر مسئول: مسعود حیدری
زیر نظر شورای سردبیری
مدیر بازرگانی و روابط عمومی: مرتضی بلوکی

چاپ: کار و کارگر ۶۶۸۱۷۳۱۷
نشانی تحریریه: تهران، خیابان انقلاب، خیابان دانشگاه نرسیده به روانمهر، پلاک ۱۳۲
تلفن تحریریه: ۶۶۹۵۶۶۰۰(۰۲۱)
نشانی سایت: toseeirani.ir
اینستاگرام: @tosee.irani
ایمیل: toseeirani@gmail.com

چیدمان آثار سمپوزیوم‌های مجسمه‌سازی در باغ مجسمه‌ها بر چه اساسی است؟

زیبایی‌هایی که زشتی می‌آفرینند

علیرضا بخشی استوار

باغ مجسمه «بوستان سیما» به تازگی توسط شهرداری تهران ایجاد شده است. بوستان سیما در حاشیه اتوبان همت و جنوب شهرک غرب واقع شده است که برخی از مجسمه‌های شهری که در سمپوزیوم‌های مختلف مجسمه‌سازی تهران ساخته شده‌اند در این مکان جانمایی شده‌اند. جانمایی مجسمه‌های هنری در شهر یکی از وظایف اصلی شهرداری‌ها در سراسر دنیاست که برای رفع آلودگی بصری و زینت شهر صورت می‌گیرد. این اقدام که یک فعالیت فرهنگی و هنری محسوب می‌شود قواعد دقیق و مشخصی دارد که اگر رعایت نشود نه تنها به زیبایی شهر کمک نمی‌کند، بلکه خود به آلودگی تصویری دیگری تبدیل می‌شود.

بسیاری از صاحب‌نظران در این حوزه معتقدند در دوران حاضر جانمایی مجسمه باید بر اساس طرحی از پیش تعیین‌شده، جهت نصب در فضاهایی صورت بگیرد که قرار است به فضای عمومی شهر افزوده شود؛ مثل خیابان‌ها، اتوبان‌ها و گذرگاه‌هایی که نقشه ساخت آن در دست اقدام است. در حقیقت متخصصان این حوزه باید مجسمه‌ها را قبل از تکمیل بنا یا فضای شهری طراحی کرده و متناسب با فضایی که قرار است به وجود بیاید، جایگاهی تعریف شده برای آن‌ها در نظر بگیرند. از سویی اگر آن محیط شهری دارای قدمت بوده و عمر بسیاری دارد باید بر اساس نیازهای آن محیط و با توجه به تاریخچه و بافت فرهنگی آن منطقه مجسمه‌ای طراحی و در جایی که از پیش در نظر گرفته شده جانمایی شود.

برای ایجاد زیبایی در شهر در قدم نخست باید به میزان نیاز به یک اثر هنری در شهر توجه کرد. باید دید که آیا می‌توان به فضایی که خودش دچار آلودگی بصری است اثر هنری اضافه کرد؟ این مهم در یک صورت امکان‌پذیر است آن هم زمانی که برای ایجادش بسترسازی کنیم. وقتی که بسترسازی شود حالا ما می‌توانیم شهر را بزک کنیم. در واقع می‌توان با اضافه کردن اثر هنری به شهر، زیبایی را به مردم هدیه کرد. ولی آن اثر در وهله اول باید با محیط اطراف خود دارای هارمونی و تعادل باشد. زمانی که یک اثر هنری به صورت مقطعی از آلودگی بصری شهری می‌کاهد ولی با محیط تناسبی ندارد در آینده به بخشی از آلودگی بصری شهری تبدیل خواهد شد و کارایی خود را از دست خواهد داد. با توجه به اینکه امروزه شهرها مناسبات متفاوتی دارند و تغییر کرده‌اند پس طبیعی است که رویکردهای هنری نیز در ارتباط با آن‌ها تغییر می‌کند. اگر بخواهیم بین محیط شهری و معماری فضا برای حذف آلودگی بصری شهری تناسب ایجاد کنیم باید نگاه اولیه‌مان این باشد که از پایه یک طراحی شهری متناسب با فضای امروز داشته باشیم.

شهرداری تهران در طول سال‌های اخیر تلاش کرده تا چنین رویکردهایی را در طراحی و جانمایی مجسمه‌های شهری رعایت کند اما باز به دلیل رخنه کردن برخی نگاه‌های غیرتخصصی در جانمایی، در پیشبرد پروژه‌های خود ناموفق بوده است. یکی از این پروژه‌ها مسئله باغ مجسمه‌ها است. باغ مجسمه که یک پدیده مدرن محسوب می‌شود در ابتدا به شکل یک باغ مشخص در نظر گرفته می‌شد که مردم با حضور در آن از تعداد بسیاری مجسمه که در فضا جانمایی شده بود دیدن می‌کردند.

به مرور زمان و با گسترش شهر و به وجود آمدن اتوبان‌ها باغ مجسمه‌ها در کنار گذر اتوبان‌ها شکل گرفتند. در واقع ایده این باغ مجسمه‌ها به گونه‌ای بود تا مردم در گذر از اتوبان هنگامی که سوار اتومبیل خود و یا در حال پیاده‌روی هستند بتوانند این آثار را تماشا کنند. شکل اتوبان و فضاهای خالی که در کناره آن وجود داشت یکی از بسترهای مناسبی بود تا با توجه به ضرورت‌هایی که هست اثری خلق شده و در آن مکان قرار بگیرد.

به نظر می‌رسد باغ مجسمه بوستان سیما هم در همین راستا شکل گرفته اما مانند بسیاری از پروژه‌های از این دست با اشکالات فراوانی مواجه است. یکی از این اشکالات استفاده از مجسمه‌هایی است که در سمپوزیوم‌ها ساخته شده که معمولا ایده مشخصی برای جانمایی آن‌ها در هنگام ساخت وجود ندارد.

در حقیقت پس از برگزاری سمپوزیوم‌های مجسمه‌سازی شهری که با متریال‌های مختلفی صورت می‌گیرد سازمان زیباسازی با انبوهی از مجسمه‌هایی مواجه است که نه بنا بر ضرورت فضای شهر که صرفاً به منظور برگزار شدن چنین سمپوزیوم‌هایی ساخته می‌شوند. در واقع مطالعه تخصصی مشخصی درباره ساخت مجسمه برای جانمایی در یک فضای خاص در شهر صورت نمی‌گیرد و نگهداری آن هزینه‌بر است پس به اجبار در فضای شهر نصب می‌شوند.

جانمایی مجسمه‌های هنری در شهر برای رفع آلودگی بصری و زینت شهر صورت می‌گیرد. این اقدام که یک فعالیت فرهنگی و هنری محسوب می‌شود قواعد دقیق و مشخصی دارد که اگر رعایت نشود نه تنها به زیبایی شهر کمک نمی‌کند، بلکه خود به آلودگی تصویری دیگری تبدیل می‌شود

در واقع از انبوه مجسمه‌های عظیم‌الجثه‌ای که در بوستان «باغ سیما» نصب شده پیدا است که جهت جانمایی در چنین فضایی به شکل پژوهش‌محور و مطالعه شده‌ای صورت نگرفته است. این مجسمه‌ها اگرچه به شکل انفرادی زیبا هستند اما در کنار یکدیگر و در یک شکل به نسبت متراکم و در تضاد با محیط پیرامونی خود تبدیل به یک آلودگی بصری شده‌اند.

رویداد

پیشتازی هنرمندان ایرانی در سالانه بین‌المللی کارتون سیکاکو

هلیا سلمانی، عماد صالحی و سپیده فرامرزی از جمله ایرانیان موفق در رویداد هنری کره جنوبی بودند

نیما نوربخش

نهمین مسابقه بین‌المللی کارتون سجونگ در کره جنوبی با عنوان SICACO ۲۰۲۰ برندگان خود را شناخت و در این بین هنرمندان ایرانی پیشرو بودند. این سالانه بین‌المللی شامل یک بخش با موضوع آزادی و برابری و بخش دیگری با موضوع آزاد (ورزش، کودکان و ...) بود. کمیته سیکاکو ضمن دعوت از کارتونیست‌های جهان برای شرکت در این رویداد هنری، جوایز نقدی خوبی هم برای برندگان اختصاص داد که طبق فراخوان منتشر شده برای خلاقانه‌ترین کارتون جایزه بزرگ ۳۰۰۰ دلاری و همچنین در رده‌های بعدی جایزه طلایی ۱۰۰۰ دلاری، جایزه نقره ۵۰۰ دلاری و جایزه برنز ۳۰۰ دلاری. به دیگر آثار منتخب هم جوایز دیگری اهدا شد. آنگونه که لیم چونگ سان، مدیر این دوره SICACO در فراخوان رویداد مزبور اعلام کرده آثار برندگان در نمایشگاه‌ها و موزه‌های سئول نیز به نمایش عمومی گذاشته می‌شوند.

از بین ۳۰۰۰ اثر منتخب در این سالانه، جایزه بزرگ به شاهرخ حیدری هنرمند ایرانی مقیم فرانسه رسید. جایزه ویژه این مسابقه را عماد صالحی کسب کرد و هلیا سلمانی و سپیده فرامرزی موفق به دریافت دیپلم افتخار و جایزه برگزیده شدند. نشان‌های طلا و نقره و برنز هم به شرکت‌کنندگانی از رومانی، ترکیه، یونان، اندونزی و کره جنوبی رسید. از جمله نکات مهم این رویداد پیشتازی هنرمندان ایرانی در بین حدود ۶۰ کشور شرکت‌کننده بود به طوری که در میان آثار برتر، ۳۰ اثر از هنرمندان کشورمان به چشم می‌خورد.

هلیا سلمانی علاوه بر دریافت دیپلم افتخار ۲۰۲۰ SICACO، چندین دیپلم افتخار دیگر را هم در کارنامه دارد. این هنرمند جوان ساروی که کارشناس ارشد نقاشی است تاکنون نمایشگاه‌های گروهی متعددی در اروپا برگزار کرده که از میان آن‌ها می‌توان به نمایشگاه‌هایی در ردلت سنتر لندن، هانوور آلمان، استانبول ترکیه و ایتالیا و تعدادی دیگر اشاره داشت. این مدرس دانشگاه سال گذشته برگزارکننده مسابقه تجسمی پانصدمین سالمرگ داوینچی در ایران بود و بیش از ۱۰ نمایشگاه داخلی در موزه‌های کشور را به عنوان کیوریتور هدایت کرده است.

عماد صالحی دیگر هنرمند موفق در سیکاکو نیز کارنامه درخشانی دارد. این نقاش اهل خرمشهر که موسس خانه طنزنگاری بانوان امارات متحده عربی است سال ۲۰۱۷ نیز موفق به دریافت جایزه بزرگ سیکاکو شده بود و علاوه بر آن، دارنده مدال طلا و دیپلم افتخار خلاقیت نقاشی از یونسکو (پاریس ۲۰۲۰)، جایزه افتخاری از جشنواره جنگ و صلح (توکیو ۲۰۱۶) و جایزه دوم از جشنواره آزادی مطبوعات سیاسی (کانادا ۲۰۱۸) بوده است.

سپیده فرامرزی، هنرمند اهل بندرانزلی دیگر برنده رویداد سیکاکو بود که سال گذشته نیز مدال نقره این رویداد هنری را بدست آورده بود. در کارنامه وی موفقیت‌هایی چون کسب جایزه بهترین کاریکاتوریست جشنواره جهانی RED MAN (چین ۲۰۱۹)، برنده جایزه ویژه جشنواره ایکوالیتی (نروژ ۲۰۱۹)، جایزه ویژه جشنواره جهانی اس کمیکز (ایتالیا ۲۰۱۸) و عضویت در هیات داوران سومین جشنواره جهانی بیر کیتاب بین دوست (ترکیه ۲۰۲۰) به چشم می‌خورد.

مهمان هفته: مرتضی ممیز

پاییز و آذرش برای اهل هنر یادآور پدر هنر گرافیک ایران است. حالا ۱۵ سال بعد از درگذشتش، خیابانی در تهران را به نامش زدند. درست راسته خانه هنرمندان همان جا که خودش از بانیان تاسیسش بود. سبیل‌های بناگوش درفته، چشمانی نافذ، موهایی بلند و چهره‌ای به ظاهر خشن که ورای آن‌ها قلب مهربانش می‌درخشید همه تصویری است که از مرتضی ممیز می‌شناختیم. می‌گفت: «خنده بلد نیستم بس که از کودکی سخت کار کردم». دلیلش هم تنگدستی خانواده بود و افتادن بار زندگی بر دوش وی. درست همان دوران بود که به خاطر علاقه خانوادگی به مصدق وارد جریانات سیاسی شد که نتیجه آن جلوه‌گری چند کاریکاتور در روزنامه شاهد بود. لوگوها یا نشانواره‌هایی که طراحی کرد نامش را از خاطره ایرانیان پاک نخواهد کرد. از جمله لوگوهای ایران خودرو، سایپا، شهرداری تهران، سازمان چای کشور، سازمان ملی استاندارد و دیگرها. با طراحی پوستر فیلم‌هایی چون «ستارخان»، «کمال‌الملک»، «گوزن‌ها» و «ای ایران» هم جوایز متعددی دشت کرد. بعد از مرگ همسرش و در یک پاییز سرد با همسر دومش آشنا شد و ۶ سال بعد در یک پاییز سرد دیگر مرگ را در آغوش کشید.

یادش جاودان.

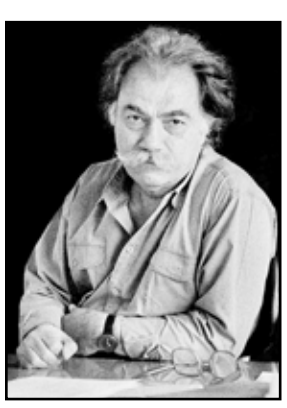

بوم خبر

داوران ۶ قاره در هشتمین جشنواره عکس خیام

هیأت داوران هشتمین جشنواره بین‌المللی عکس خیام ۲۰۲۰ معرفی شدند. به گزارش هنرآنلاین، هشتمین دوره جشنواره بین‌المللی عکس خیام ۲۰۲۰ در ۶ بخش با موضوع آزاد تک رنگ، آزاد رنگی، شهر، عکاسی مفهومی (کانسپچوال)، گردشگری و عکاسی مینی‌مالیستی برگزار می‌شود که بر این اساس هیأت داورانی از ۶ قاره در این دوره حضور دارند. داوران خارجی: ویکی موریتز از استرالیا: عکاس حرفه‌ای فعال در ژانرهای چشم‌اندازهای فاین آرت، گردشگری و خیابانی و عضو انجمن داوران عکاسی استرالیا. لوئیز فرانکه از آرژانتین: برنده بیش از ۲۵۰۰ جایزه عکاسی در ۶۰ کشور، برنده جایزه بهترین بهترین‌ها فیاپ در سال‌های ۲۰۱۲ و ۲۰۱۳ بابت دریافت بیشترین جایزه در جشنواره‌های مختلف دنیا. سوبرا تابیساک از هند: موفق‌ترین عکاس هندی با بیش از ۱۵ هزار پذیرش در جشنواره‌های بین‌المللی و داور بیش از ۲۰۰ جشنواره بین‌المللی در کشورهای مختلف. سیمونه بوددی از ایتالیا: برنده جوایز متعدد عکاسی، دبیر و داور چندین جشنواره عکس بین‌المللی. فیلیپ کوآن از کانادا: عکاس طبیعت و گردشگری، برنده جوایز متعدد عکاسی، مشاور انجمن عکاسان چینی ساکن تورنتو، یکی از مدیران PSA. ایمن جمال از مصر: عکاس گردشگری و خیابانی، برنده جوایز مختلف عکاسی. جف دای از چین: متخصص عکاسی نجوم. داوران ایرانی: بهرام عظیمی: کاریکاتوریست، کارگردان و انیماتور. کوروش ادیم: عکاس ژانر و عکاسی مفهومی و مولف چندین عنوان کتاب در زمینه عکاسی مفهومی. ابراهیم بهرامی: عکاس و مدرس عکاسی. محسن ولیحی: گرافیست، وی در زمینه طراحی مینی‌مال از هنرمندان شناخته شده است. محمدرضا چاپفروش: عکاس و مدرس دانشگاه هنر نیشابور. محمدرضا مومنی: عکاس و مدرس عکاسی. سعید محمودی از ناوه: عکاس میراث فرهنگی و طبیعت. اصغر صامتی: عکاس و مدرس عکاسی. محمدرضا معصومی: عکاس و برنده جایزه بهترین شرکت‌کننده خاورمیانه دوره پیشین جشنواره خیام. امین دهقان: عکاس و برنده جایزه عکاس سال فوکوس در سال ۲۰۱۹. مجید قهرودی: عکاس نجوم و از برندگان دوره‌های گذشته جشنواره خیام. محمدطاها قوچکانلو: عکاس نجوم و از برندگان دوره‌های گذشته جشنواره خیام. جشنواره بین‌المللی عکس خیام تنها جشنواره داخلی زیر نظر فدراسیون بین‌المللی هنر عکاسی (FIAP) و انجمن عکاسی آمریکا (PSA) است و عکس‌های راه یافته به آن، برای دریافت القاب FIAP و PSA نیز محاسبه خواهد شد.

۷ کیوریتور همراه با «دوسالانه مجسمه‌سازی تهران»

عضو شورای دبیران هشتمین دوسالانه مجسمه‌سازی تهران از همکاری ۷ کیوریتور در «دوسالانه مجسمه‌سازی تهران» خبر داد. به گزارش خبرگزاری مهر، صفا سبطی عضو شورای دبیران هشتمین دوسالانه مجسمه‌سازی تهران گفت: پروژه‌هایی که از مسیر کیوریتوری به دوسالانه راه یافته‌اند شامل پروژه‌های کیوریتوریال، پروژه‌های کیورتوری، پروژه‌های پژوهشی-آرشیوی و پروژه‌های کیورتوری معماری است که با مشارکت و همکاری هفت کیوریتور با دوسالانه شکل گرفته است. این پروژه‌ها با رویکردهای متفاوت به معرفی آثار هنرمندان با تکیه بر موضوعی یا مفهومی خاص، معرفی آثار معماری با تمرکز بر فرم مجسمه‌سازانه، بازخوانی اسناد تاریخی با رویکرد انتقادی و آرشیو، ارائه و بازخوانی اسناد با رویکرد تاریخی-هنری می‌پردازند. وی افزود: سحر سلخی، هستی گودرزی، حامد دهقان، همایون سی ریزی، پیمان شفیعی، بیژن غنچه پور، روح الله شمسی زاده کیوریتورهای همکار در هشتمین دوسالانه مجسمه‌سازی هستند.

هشتمین دوسالانه ملی مجسمه‌سازی تهران در تاریخ ۲۱ آذرماه سال جاری در مکان پهنه رودکی به مدت دو ماه و تا ۲۱ بهمن ماه ۹۹ برگزار می‌شود.